

ANALIZĂ PRIVIND ASIGURĂILE GENERALE ÎN PERIOADA ACTUALĂ

Maria-Elena, Gheordunescu¹

Rezumat: *Lucrarea de față urmărește să scoată în evidență modificările intervenite pe piața asigurărilor generale din România în ultimii ani. În contextul crizei financiare și economice, piața asigurărilor din România a înregistrat situații diferite în ultimii ani, observându-se încetinirea ritmului de creștere comparativ cu nivelul atins în intervalul 2007/2008. Scopul principal al acestei lucrări este de a prezenta situația asigurărilor generale prin prisma indicatorilor relevanți pentru acest gen de asigurări. În încercarea de a da o explicație cât mai convingătoare, atât din punct de vedere teoretic, cât și practic, în lucrare am folosit ca metode de cercetare clasificarea, sinteza, analiza comparativă statică și dinamică, a evenimentelor și fenomenelor investigate.*

Cuvinte cheie: asigurări, asigurări generale, piața asigurărilor, criză economică, companii de asigurare.

Clasificarea JEL: G22

1. Introducere

Asigurarea este o ramură importantă a economiei naționale. Operațiile *de asigurare*, realizate pe baze contractuale, se desfășoară într-un cadru care se numește *piața asigurărilor*. Se folosește această denumire deoarece aici se întâlnesc „*cererea de asigurare* venită din partea persoanelor fizice și juridice asigurabile, dornice să încheie diverse tipuri de *asigurări și oferta de asigurare*, susținută de organizații specializate, autorizate să funcționeze în acest domeniu și capabile, sub raport financiar, să desfășoare o astfel de activitate”, Constantinescu Dan Anghel (2004). Un aspect al *pieței asigurărilor* se referă la dimensiunea acesteia. Elementul hotărâtor, care definește dimensiunea unei astfel de piețe, îl constituie *cererea de asigurare* determinată, pe de o parte, de puterea economică a persoanelor fizice și juridice asigurabile, iar, pe de altă parte, de convingerea acestora asupra utilității *asigurării* mijlocite de organizațiile specializate. Este posibil ca nu toate persoanele care au solicitat oferte de la organizațiile de asigurare să încheie contracte cu acestea, fie pentru că nu găsesc conveniența sperată, fie deoarece condițiile solicitanților nu sunt acceptate de către ofertanți. *Oferta de asigurare* este prezentată de societățile comerciale de asigurare cu capital privat, de stat sau mix, de organizații mutuale de asigurare și de tontine. Societățile comerciale de asigurare, indiferent de forma de proprietate urmăresc realizarea de profit și sunt obligate să se încadreze în prevederile legale privitoare la marimea capitalului social subscris și vărsat, modul de ținere a evidenței activității desfășurate, etc.

În lucrarea „Asigurări și Reasigurări: O perspectivă globală”, Ciurel Violeta (2011), precizează că piața asigurărilor prezintă caracteristici, care se referă la: a. dimensiunea pieței; b. cadrul organizațional; c. structura și modul de realizare a concurenței. Dimensiunea pieței este determinată de mărimea cererii de asigurare. Dimensiunea pieței se exprimă prin următorii indicatori: numărul contractelor încheiate într-o anumită perioadă, valoarea anuală a primelor de asigurare, cuantumul sumelor asigurate într-o anumită perioadă, valoarea totală a angajamentelor asumate de asigurător la un moment dat.

În ceea ce privește legislația care guvernează piața de asigurări, se cuvine să precizăm că aceasta funcționează pe baza următoarelor legii principale 136/1995 privind asigurările și reasigurările în România. Acestei legii i s-au adus o serie de modificări ultima fiind prin Legea nr. 304/2007 publicată în MOF nr. 784 din 19/11/2007. Lege nr. 32/2000 privind activitatea de asigurare și supravegherea asigurărilor ultima actualizare făcându-se prin

¹ Lector universitar doctor, Universitatea „Constantin Brancoveanu” din Pitești, crinagheordunescu@yahoo.com.

Legea nr. 289/2010 publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 892 din 30/12/2010. De asemenea, organul care supraveghează activitatea de asigurare este Comisia de Supraveghere a Asigurărilor.

Piața asigurărilor este împărțită în subpiețe în funcție de tipul de asigurare practicat, însă un rol important îl reprezintă asigurările generale. Dintre acestea, amintim: asigurările de autovehicule, asigurările maritime și de transport, asigurările de aviație, asigurările de incendiu și alte pagube la bunuri, asigurările de răspundere civilă, asigurările de credite și garanții, asigurările de pierderi financiare din riscuri asigurate, asigurări agricole etc.

2. Metodologia cercetării

Având în vedere cele prezentate mai sus obiectivul principal al acestei lucrări constă într-o analiză privind asigurărilor generale prin prisma indicatorilor specifici: prime brute subscrise și încasate, evoluții ale principalilor asigurători, dinamica structurii asigurărilor generale, volumul primelor subscrise etc. Această cercetare se bazează pe diferite tipuri de date furnizate de piața asigurărilor, prin diferite surse de informații (lucrările unor autori din domeniu, precum și site-uri de specialitate). În lucrare sunt utilizate metode ca: sinteza, analiza comparativă a datelor, clasificarea. Caracterul lucrării este de natură cantitativă, acest lucru este dat de utilizarea datelor statistice preluate de pe site-uri oficiale, dar și cele furnizate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor din România. De asemenea, folosirea tabelelor și graficelor în lucrare permit o ușoară interpretare a datelor, mai ales ca acestea sunt folosite cu succes în cercetarea cantitativă.

3. Analiza pieței asigurărilor generale

Se cuvine să precizăm că, pentru a furniza informații complete cu privire la piața asigurărilor din anul 2012, termenul de depunere a situațiilor financiare anuale la CSA, de fiecare asigurător, este până la data de 15 aprilie 2013. Având în vedere acestea, principalii jucători ai pieței asigurărilor la nivelul celor nouă luni ale lui 2012 se prezintă conform tabelului nr.1. Conform informațiilor de până acum, observăm că poziția de lider al pieței asigurărilor este deținută de Omniasig VIG cu 788,72 milioane ron, reprezentând prime brute subscrise și încasate, urmată de fostul lider al pieței asigurărilor în 2011, compania Astra, cu un total de 788,67 milioane ron prime brute subscrise și încasate. Se observă că cele două companii au la 2 zecimale, aceeași cota de piață. Oricât de mică ar fi diferența, liderul pieței este unic, fie el și la 1 eurocent, acest lucru permițându-i să se diferențeze de următoarea clasată. Situația inedită de la vârful clasamentului ne atrage atenția asupra luptei ascuțite din piața asigurărilor, unde fiecare cent contează. De fapt, 10 polițe CASCO în plus pentru una dintre companii ar fi putut tranșa poziția de lider, o poziție care contează cel puțin la capitolul imagine în fața clienților. (<http://www.insuranceprofile.ro/en>)

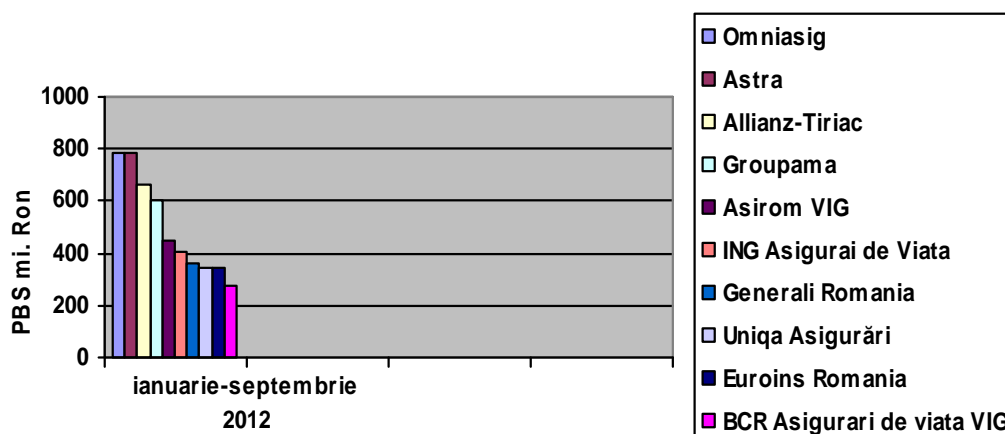
Tabel nr. 1. Clasamentul primelor 10 companii de asigurare din România pentru ianuarie - septembrie 2012

	Companie	PBS (mil.Ron)
1.	OMNIASIG VIG	788.72
2.	ASTRA Asigurari	788.67
3.	ALLIANZ-TIRIAC	665.42
4.	GROUPAMA Asigurari	604.19
5.	ASIROM VIG	447.67
6.	ING Asigurari de Viata	402.79
7.	GENERALI Romania	363.28
8.	UNIQA Asigurari	346.48
9.	EUROINS Romania	345.64
10.	BCR Asigurari de Viata VIG	275.36

Sursa: <http://www.Iasig.ro/Piata-Asigurarilor-2.htm>

Noua poziție poate fi explicată prin faptul că în interiorul grupului au avut loc fuziuni, noul OMNIASIG a absorbit în anul 2012 BCR Asigurări, dar și prin politica de promovare a grupului.

Potrivit datelor raportate de Comisia de Supraveghere a Asigurărilor (CSA), așa cum reiese și din graficul nr.1, după o tendință de scădere înregistrată în 2011, primele 9 luni ale lui 2012 au adus o creștere de 1,43% a primelor brute subscrise (PBS) față de aceeași perioadă din anul precedent. Totalul primelor brute subscrise ajungând până la acea dată la 6,2 miliarde lei.

Sursa: realizat de autoare pe baza informațiilor din tabelul nr.1.

Grafic nr. 1. Evoluția companiilor de asigurare din România în perioada ianuarie-septembrie 2012

Poziții semnificative privind companiile de asigurare care au practicat asigurări generale, se desprind din tabelul nr.2. Astfel prima poziție este deținută de compania Omniasig VIG, urmtă de Astra pe locul doi și Allianz-Țiriac poziția treia. Observăm că topul celor zece asigurători practicanți de asigurări generale este format din companii cu tradiție pe piața asigurărilor din România, Allianz-Țiriac fiind până în 2010 liderul pieței de asigurări.

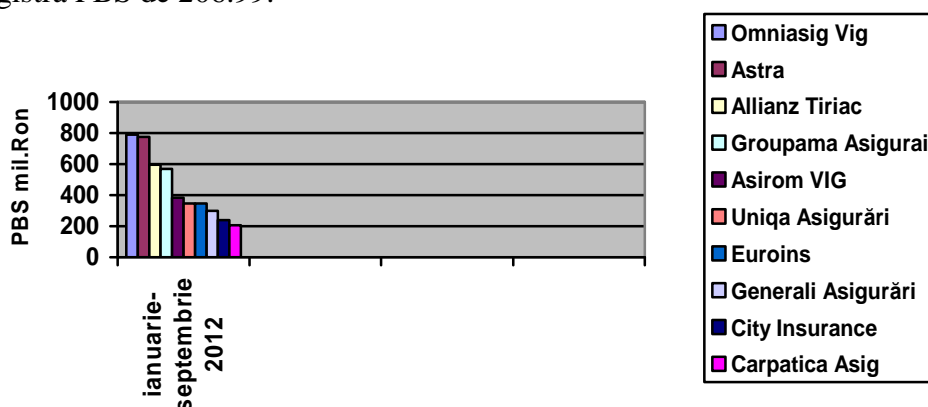
Tabel nr. 2. Top 10 – Asigurări generale pentru ianuarie - septembrie 2012

	Companie	PBS mil. RON
1.	OMNIASIG VIG	788.72
2.	ASTRA Asigurari	776.36
3.	ALLIANZ-TIRIAC	596.88
4.	GROUPAMA Asigurari	569.74
5.	ASIROM VIG	384.51
6.	UNIQA Asigurari	346.48
7.	EUROINS	345.64
8.	GENERALI Romania	300.26
9.	CITY Insurance	239.15
10.	CARPATICA Asig.	206.99

Sursa: <http://www.Iasig.ro/Piata-Asigurarilor-2.htm>-www.insuranceprofile.ro

Poziția companiilor de asigurare, practicante de *asigurările generale*, se desprinde și din graficul nr.2. Remarcăm că departajarea acestor poziții ocupate de asigurători este destul de mare având în vedere primele brute subscrise și încasate. Dacă Omniasig VIG a

reuşit să înregistreze în primele luni ale anului 2012 PBS de 788.72 mil ron, Carpatica Asig. înregistra PBS de 206.99.

Sursa: creat de autoare pe baza informațiilor din tabelul 2.

Grafic.nr. 2. Evoluția companiilor de asigurare pentru asigurările generale în perioada ianuarie-septembrie 2012

Structura subscrierilor, așa cum reiese din tabelul nr.3, arată că asigurările generale au continuat să dețină aproximativ 80% din total, cu prime în valoare de aproximativ 4,9 miliarde lei, în primele luni ale anului 2012. Cea mai mare parte au reprezentat-o asigurările de mijloace de transport de tip Casco, asigurările de incendiu și calamități naturale și asigurările de răspundere civilă obligatorie-RCA.

Primele brute subscrise aferente *asigurărilor generale* sunt în sumă de 4.875.730.888 lei și au înregistrat o creștere cu 1,74% față de perioada similară a anului 2011. Potrivit tabelului nr. 3., volumul total al primelor brute subscrise, dar și cel aferent categoriei de asigurări generale a înregistrat o scădere la data de 30.09.2011 față de perioada similară din anul 2010, urmând ca la data de 30.09.2012 să se înscrie pe un trend crescător, fără însă a mai atinge nivelul înregistrat în perioada similară a anului 2010. (<http://www.1asig.ro/Piata-Asigurarilor-2.htm>).

Tabel nr. 3. Structura primelor brute subscrise privind asigurările generale

Categoriile de asigurări	30.09.2010 (lei)	30.09.2011 (lei)	Ritm de modificare nominal 30.09.2011/30.09.2010 (%)	30.09.2012 (lei)	Ritm de modificare nominal 30.09.2012/30.09.2011 (%)
Asigurări generale	5.092.053.349	4.792.161.585	-5,89	4.875.730.888	1,74

Sursa: creat de autoare pe baza informațiilor culese din Buletin Informativ al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor - Anul VI, Nr. 3 - decembrie 2012, p.7.

Din punctu de vedere al *repartizării subscrierilor* de prime brute pe regiuni de dezvoltare ale României, situația a fost următoarea: regiunea București și județul Ilfov: 48,21% din totalul PBS, regiunea Centru: 7,53% din totalul PBS, regiunea Nord – Est: 6,63% din totalul PBS, regiunea Nord - Vest: 8,04% din totalul PBS, regiunea Sud: 7,53% din totalul PBS, regiunea Sud – Est: 7,07% din totalul PBS, regiunea Sud – Vest: 4,53% din totalul PBS, regiunea Vest: 5,68% din totalul PBS. (http://www.csaisc.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=845&Itemid=203&lang=ro).

În tabelul nr. 4 se observă o diminuare a volumului primelor brute subscrise în primele nouă luni ale lui 2012 pentru clasele III-Asigurări de mijloace de transport terestru (altele decât feroviare) și VIII-Asigurări de incendiu și alte calamități naturale, cu 9,59% pentru ambele clase. Pentru clasa X-Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule, la data de 30.09.2012 s-a înregistrat o creștere cu 3,55% față de 30.09.2011. Aceste trei clase dețin ponderi semnificative în structura portofoliului, împreună totalizând 80,33% din total prime brute subscrise aferente acestei categorii de asigurări. Asigurările încadrate la „alte clase” dețin o pondere de 19,66% în total prime brute subscrise aferente asigurărilor generale, în creștere cu 39,88% față de nivelul înregistrat la data de 30.09.2011. Dintre acestea, clasele care au înregistrat creșteri importante ale ponderii în total au fost: clasa XIII-Asigurări de răspundere civilă generală și clasa XV-Asigurări de garanții.

Tabel nr. 4. Dinamica structurii portofoliului pentru asigurările generale

Clase	Prime brute subscrise (lei)			Modificare absolută (lei)		Ritm de modificare (%)	
	30.09.2010	30.09.2011	30.09.2012	30.09.2011 / 30.09.2010	30.09.2012 / 30.09.2011	30.09.2011/ 30.09.2010	30.09.2012/ 30.09.2011
III	1.935.498.175	1.552.498.063	1.449.812.447	-383.000.112	-102.685.616	-19,79	-6,61
VIII	740.845.572	1.001.758.076	859.529.922	260.912.504	-142.228.154	35,22	-14,20
X	1.904.592.677	1.552.318.559	1.607.386.813	-352.274.118	55.068.254	-18,50	3,55
Alte clase	511.116.925	685.586.887	959.001.706	174.469.962	273.414.819	34,14	39,88
Total	5.092.053.349	4.792.161.585	4.875.730.888	-299.891.764	83.569.303	-5,89	1,74

Sursa: Buletin Informativ al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor - Anul VI, Nr. 3 - decembrie 2012, p. 8.

Conform informațiilor raportate de CSA, prin baza de date CEDAM (<http://cedam.csa-isc.ro/>), în primele 9 luni ale anului 2012 au fost autorizate pentru a desfășura activități privind încheierea de polițe RCA, un număr de 11 asigurători. Aceștia au înregistrat următoarele cote de piață: EUROINS cu 19,22%, ASTRA cu 15,48% și ASIROM cu 12,05%. Observăm că aceste societăți sunt majoritare privind cota de piață. La limita opusă se situează societățile ABC Asigurări-Reasigurări și CITY Insurance care înregistrează în total 2,47% din piață. Astfel, suma totală a primelor de asigurare subscrise pentru RCA în primele 9 luni ale anului 2012 a atins valoarea de 1.518.239.377 lei. Făcând o comparație cu perioada similară a lui 2011, când primele subscrise pentru asigurările de răspundere civilă auto au fost de 1.450.192.637 lei, în anul 2012 s-a înregistrat o creștere de 5% pe total piață. Având în vedere aceiași bază de date, numărul polițelor în vigoare la data de 30 septembrie 2012, era de 4.316.255 polițe de asigurare RCA. (<http://www.finantistii.ro/asigurari/piata-de-asigurari-a-crescut-cu-035-in-t1-2012-politele-auto-si-de-locuinte-s-au-ieftinit-72698>).

Cu privire la *indemnizațiile brute plătite* în perioada analizată, societățile de asigurare au raportat indemnizații brute plătite, cumulat pentru cele două categorii de asigurări (asigurări generale și asigurări de viață), în suma de 3.789.710.193 lei, înregistrând o creștere nominală cu 3,90% față de 30.09.2011. Însă, conform tabelului nr.5, din valoarea totală a indemnizațiilor brute plătite, 3.251.027.075 lei sunt aferente contractelor de asigurări generale, înregistrând o creștere cu 3,36% față de aceeași perioadă a anului 2011. (<http://www.wall-street.ro/tag/piata-de-asigurari.html>).

Tabel nr. 5. Situația indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale

Perioada	Indemnizații brute plătite pentru asigurările generale (lei)	Ritm de modificare nominală (%)
30.09.2010	3.496.859.737	-
30.09.2011	3.145.407.843	-10,05

30.09.2012	3.251.027.075	3,36
-------------------	----------------------	-------------

Sursa: creat de autoare pe baza informațiilor culese din Buletin Informativ al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor - Anul VI, Nr. 3 - decembrie 2012, p. 9.

Situația indemnizațiilor brute plătite aferente asigurărilor generale la 30.09.2012, pe clase plătite de asigurători, așa cum reiese din tabelul nr.6, arată că cele mai mari sume au fost plătite pentru clasele III - *Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare*, Clasa X - *Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule*, Clasa VIII- *Asigurări de incendii și alte calamități naturale*, și Clasa XIV *Asigurări de credite*, care cumulativ au reprezentat 94,76% din total indemnizații brute plătite pentru asigurările generale.

Din valoarea totală a indemnizațiilor brute plătite pentru această categorie de asigurări, plățile aferente asigurărilor auto au reprezentat 85,87% (2.791.627.739 lei). Comparativ cu 30.09.2011 indemnizațiile brute plătite pentru asigurările casco (clasa III) au înregistrat o scădere cu 3,93%, în timp ce indemnizațiile aferente clasei X (RCA) au înregistrat o creștere cu 9,81%.

Tabel nr. 6. Dinamica structurii pe clase a indemnizațiilor brute plătite pentru asigurările generale

Clase	Indemnizațiile brute plătite pentru asigurările generale (lei)			Ritm de modificare 30.09. 2011/ 30.09.2010 (%)	Ritm de modificare 30.09.2012 /30.09.2011 (%)
	30.09.2010	30.09.2011	30.09.2012		
III	1.882.483.336	1.496.434.493	1.437.686.052	-20,51	-3,93
VIII	158.410.226	194.670.221	162.059.763	22,89	-16,75
X	1.220.703.975	1.233.038.530	1.353.941.687	1,01	9,81
XIV	114.766.899	84.724.715	126.886.955	-26,18	49,76
Alte clase	120.495.301	136.539.884	170.452.618	13,32	24,84
Total	3.496.859.737	3.145.407.843	3.251.027.075	-10,05	3,36

Sursa: Buletin Informativ - Anul VI, Nr. 3 - decembrie 2012, p. 9.

Cu privire la Clasa III - *Asigurări de mijloace de transport terestru, altele decât cele feroviare*, observăm că au fost efectuate plăți în sumă de 1.437.686.052 lei, reprezentând 44,22% din total. Clasa X-*Asigurări de răspundere civilă pentru vehicule*, au fost efectuate plăți în sumă de 1.353.941.687 lei, reprezentând 41,65% din total. Clasa VIII - *Asigurări de incendii și alte calamități naturale*, au fost efectuate plăți în sumă de 162.059.763 lei, reprezentând 4,98% din total, aceasta înregistrând o scădere nominală cu 16,75% față de perioada similară a anului 2011. În cadrul acestei clase XIV-*Asigurări de credite*, au fost efectuate plăți în sumă de 126.886.955 lei, reprezentând 3,90 % din total. Această clasă a înregistrat o creștere cu 49,76% față de aceeași perioadă a anului 2011. Potrivit informațiilor publicate și transmise Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor Groupama Asigurări deține o pondere de 62,39% în total indemnizații aferente asigurărilor de credite, urmată de Garanta Asigurări care deține o pondere de 33,41%.

Făcând o analiză pe clase a indemnizațiilor brute plătite în primele nouă luni ale anului 2012 se observă ca cele mai mari sume au fost plătite pentru clasele III, X și VIII, care cumulativ au reprezentat 90,85% din total indemnizații brute plătite pentru asigurările generale.

4. Concluzii

În concluzie, se poate spune că asiguratorii au înregistrat în 2012 un volum de prime brute subscribe care arată că se mențin pe un trend ușor ascendent față de perioada similară a anul 2011.

În ansamblu, anul 2012 nu a fost fundamental diferit de anul 2011, îndeosebi în ceea ce privește nivelul veniturilor populației, al creditării, al cererii auto și, nu în ultimul rând, al nivelului cunoștințelor reduse în privința asigurărilor.

Tot din cele de mai sus, se poate deduce că asiguratorii tratează cu o importanță majoră segmentul auto, care este un sector cu cea mai mare daunalitate. Din pacate, prețul este cel care dictează în aceasta categorie, în detrimentul calității serviciilor în caz de producere a evenimentului asigurat. Pe piața *asigurărilor auto* se pare că s-a ajuns la limita acceptabilității economice. RCA a devenit tot mai greu de susținut ca linie de business.

Totodată, observăm că businessul din asigurări a devenit în ultimii ani un risc, în general, pe care trebuie să și-l asume toți jucătorii din piață. Chiar dacă piața asigurărilor din România trece prin momente dificile, există în continuare potențial de dezvoltare. Din punctul meu de vedere, sectorul asigurărilor de sănătate este încă un sector nepromovat și neprezentat clienților suficient.

Având în vedere toate acestea, în lumea dezvoltată nimic nu se imaginează în afara *asigurărilor*. Acest lucru este dovedit de mult. Însă și acest sector de activitate, așa cum am arătat, a fost lovit de criza economică mondială care a afectat companiile de asigurare din întreaga lume. Ce companii de asigurare vor supraviețui? Care se vor dezvolta dincolo de așteptări? Sunt întrebări la care specialiștii încearcă să răspundă an de an. Cert este că nimeni nu va rămâne pe loc.

Bibliografie:

1. Ciurel Violeta, (2011), *Asigurări și Reasigurări: O perspectivă globală*, Editura Rentrop & Straton, București.
2. Constantinescu Dan Anghel, (2004), *Tratat de asigurări*, vol. I și II, Ed. Economică, București.
3. Buletin Informativ al Comisiei de Supraveghere a Asigurărilor - Anul VI, Nr. 3 - decembrie 2012.
4. <http://www.wall-street.ro/tag/piata-de-asigurari.html>
5. <http://www.insuranceprofile.ro/en>
6. <http://www.iasig.ro/Piata-Asigurarilor-2.htm>
7. http://www.csaisc.ro/index.php?option=com_content&view=article&id=845&Itemid=203&lang=ro
8. <http://cedam.csa-isc.ro/>
9. <http://www.finantistii.ro/asigurari/piata-de-asigurari-a-crescut-cu-035-in-t1-2012-politele-auto-si-de-locuinte-s-au-ieftinit-72698>
10. <http://www.wall-street.ro/tag/piata-de-asigurari.html>